

benn mintegy negyvenezer ember szorongott, a park környéke pedig csak úgy fektetett a rengeteg tömegből, amely morajló helyesléssel biztatta a szónokokat.

A szónokok azt bizonyították, hogy minden körülmények között békét kell kötni, mert különben Anglia a leggyűlöltebb ország lesz a világon.

— Ha tetszik az angol politikusoknak és minisztereknek, ha nem, de meg kell teremteniük, vissza kell állítani a nemzetközi barátságot, a tartós, békés egyensúlyt mert ellenkező esetben annyira meg fog rekedni a biredalom alapja, hogy azt többé semmiféle minisiteri elbizakodottság meg nem szilárdíthatja!

A glasgowi tüntetés a Reuter-ügynökség természetesen elhallgatta, pedig ezek a tüntetések nagyon is jelentékenyek és számottevők voltak.

Szabad az út a béke felé

A román konzervatív párt hivatalos organuma, a „Steagul” érdekes cikkben foglalkozik a nemzetközi katonai és diplomáciai helyzettel. Sok szó esik újabb a békéről — írja. A négyesszövetség elhatározásán változtatva most azzal is megelégszik, hogy ha Németország megsemmisítése helyett reformokat ér el Németországban. Szép kijelentések — tartalom nélkül. A négyesszövetségnek arra kell törekednie, hogy eddigi nyilatkozatait a fennálló tényekkel összehangolja, hogy a békét előkészítse. Miután Németország megsemmisítéséről már nincs szó, a porosz militarizmus kérdése könnyen mellőzhető és így most már csak olyan kérdések jöhetnek szóba, amelyek felett meg lehet egyezni. A négyesszövetség részéről elhangzott újabb nyilatkozatok tehát szabadabbá teszik az utat az engedmények és a béke felé. A négyesszövetség programjának megváltoztatása mutatja, hogy Anglia lemondott arról a reményéről, hogy Németországot fegyverrel legyőzhesse. Anglia hatalma minden tekintetben többet veszített a háború nyúló háborúban, mint amire el lehetett képzelni. Anglia pénze előbb fogy el, mint Németország katonai előnyei.

Szerbia különbékét köt

Az orosz határról jelentik, hogy Pétervárra egy igen előkelő szerb személyiség érkezését várják, a melynek politikai tekintetből nagy jelentőséget tulajdonítanak annál is inkább, mert belátják, hogy Páris Nagyszerbiáról elmondott üres beszédei nem egyébek utópiánál, amelyeket egyáltalában nem szabad komolyan venni. Péterváron a legelőkelőbb politikai körökben az a vélemény, hogy a szerb politikusok és a szerb hadsereg kö-

rében olyan nagy a béke utáni vágy, hogy avval immár komolyan számolni kell.

Ugy mondják, hogy a szerbek hajlandók volnának békét kötni, de először szeretnék a szövetségesekkel kitudakolni, hogy az ántánt mit hajlandó a szövetségeseknél kitudakolni, hogy az ántánt mit hajlandó Szerbiának a béke biztosítékául lennie. Abban az esetben, ha a feljajlott biztosítékok a nem elégtén ki a szerb politikusokat, úgy a szerbek tapogatózni fognak Jorszaguk jövő soráról a központi hatalmak kormányainál.

A német kancellár a békéről

A haitéri helyzet a béke tárgyalások alapja. — Franciaország nem akar békét

Makó, május 24.

A Magyar Távirati Iroda részletesen közli azt a beszédet, amely Wigan ismert amerikai újságíró és Bethmann Hollweg birodalmi kancellár között lefolyt. Az amerikai újságíró kérdéseire a következőképpen válaszolt:

— A háború az áldozatul hozott vérnek, halottaknak, sebesülteknek millióin kívül súlyos vérbeli, vagyis emberi terheket ró a jelen és a jövő nemzedékekre vállaira és Anglia kezdi belátni azt is, hogy a német népet nem lehet megérteni és nem fogják megsemmisíteni.

A kancellár Grey és Poincaré nyilatkozataira vonatkozóan rámutatott arra, hogy Németország évek óta igyekezett Angliával meg egyezni és Angliát a jóakaratu semlegesítésre megnyerni arra az esetre, ha Németországra rákényszerítenék a háborút. Rámutatott a kancellár arra is, hogy a semleges Belgiummal Anglia és Franciaország titkos egyezményt kötöttek, amely lényegesen az a mostani világháború. Végül a birodalmi kancellár a következőket jelentette ki:

— Két ízben nyilvánosan megállapítottam, hogy Németország hajlandó a háború befejezése érdekében tárgyalásba bocsátkozni olyan alapeleken, amelyek biztosítékot nyújtanak a szövetséges ellen és biztosítják Európa békéjét. A békéhez csak akkor jutunk közelebb, ha a hadviselő felek államférfiai a valódi tények terére lépnek és a hadihelyzetet úgy veszik, ahogy azt minden haitéri térkép mutatja és ha a rettenetes vérontás befejezésére irányuló komoly akarattal hajlandók egymás között praktikus megvitálni a háború és a béke problémáit. Akiben nincs meg erre a készség, az teletlő azért, hogy Európa továbbra is vérezzék és fogják. Én ezt a feladást elhárítom magamról.

A Wessische Zeitung amsterdami tudósítója egy londoni bizalmi emberétől arról értesült, hogy an-

gol politikusok reménytelennak látják a közeli békekötést, amiről pedig néhány hét óta szó van. Mint Németországban, Angliában is megvan a béke vágya, amelyről komolyan gondolkodik a többi szövetséges is, Franciaország kivételével. Ha valamely mérlekedő helyről keademényezés indulna meg a béke ügyében, az eszmét a hadakozó felek felkarolnák, csak éppen Franciaország állana ellen, ahol legutóbb különböző miniszterekből és magas katonai méltóságokból külön csoport alakult, amely Franciaország részéről minden békét ellensz és teljesíthetetlen követeléseket támaszt, úgy hogy eleve kizár minden békétárgyalást.

Az a kérdés most, hogy Angolország és többi szövetséges meddig legyen tekintettel a francia külön kívánságokra? Ezt a szempontot Londonban igen élénken tárgyalják és azon a nézetben vannak, hogy Angolország, amely Franciaország érdekében indult háborúba, azt is megsemmisítheti, hogy az a háború mikor végsődjék be. London nem lehet francia katonai diktatura alá vetni.

A Balfourban megjelenő „La Frontière” című lap egy cenzúrázott cikkében azt írja, hogy Anglia olyan nagy bevasárlásokat végez, mintha a háború még három évig tartana. Franciaország azonban azt hiszi és reméli, hogy ez a nyár nem vár megtelepedéseket rejtget és hogy az összes hatalmak általános pénzügyi helyzete gyorsan véget vet a háborúnak.

A református dogmák ellen

A református konvent ülészése

Makó, május 24.

Ma kezdődött a református egyház konventjének ülése, amelyen többek között részt vett Tisza István gróf miniszterelnök is. A konvent ülésén igen érdekes dogmatikus vita folyt le az agendás könyvről és a vita folyamán Tisza István gróf is többször felszólt.

A vita ugyanis két áramlat közt folyt. Az egyik párt konzervatív álláspontja helyezkedett s ez az urvacsorai szertartást illetőleg ragaszkodott a dogmatikus tanokhoz. A másik, irányzat szószólója Tisza István gróf volt.

— Nem szabad a dogmákban — mondotta — odáig menni, hogy az urra leheessen a lelki konfessió felett. Lehet valaki nagyon jó református, anélkül, hogy az itt lefektetett dogmákban bízna. Az urvacsort meg kell tisztítani a dogmatikus résztől és tért engedni az egyéni meggyőződésnek, mert hisz ép ez a református egyház nagy erkölcsi tökélye. Még részletkérdésben sem szabad sen a lelkesít, sem a hívőt erkölcsi kényszer elé állítani, s arra kényszeríteni a lelkesít, hogy hazudjon az ur szíve előtt.

Végül a konvent abban állapodott meg, hogy az agendás könyvet újból visszaadja a hitburgiai bizottságnak, amely a jövő évi konvent elé fogja terjeszteni az új szöveget.

Görgey kultuszt kezdenek...

Görgey Artúr, Magyarország történelmi nevezettségű halottját a nagyembereknek kijáró minden tisztességgel parentálja el a német sajtó. A kormányparti lapok hosszú cikkekből nyújtanak elégtételt a halottnak élete kálváriájáért az ellenzékiek halk hangon jegyzik meg, hogy a nagy probléma még ma sincs eldöntve, a történelem még nem mondotta ki ítéletét. Heinrich Gusztáv, az Akadémia sokat emlegetett főtitkára egy újságírónak kijelentette, hogy Görgey emlékiratai, melyek eddig nem voltak kiadhatók, az Akadémia kiadásában fognak megjelenni. Ő régeu olvasott szebb és nagyszerűbb dolgot s az első kötet pár héten belül már megjelenik. Lehet, hogy csakugyan nagyon érdekes olvasmány lesz, de a mai napokban ez a nagy sietősége a mi lassu Akadémiánknak mégis igen feltűnő.

Ez a mohóság aligha fogja elősegíteni a Görgey gloriifikálásának nyilvánvaló zűndekét. Az ember olyasmint sejt, s talán nem alap nélkül, hogy Görgey-kultuszt akarunk csinálni, nem mint önélt, hanem a Kossuth kultusz ellensúlyozására, amit még mindig nem sikerült a magyar nép szívéből kiirtani, semmilyen politikának se.

Egyik újság nyíltan meg is írja, hogy nem Kossuth Lajos volt száműzöttje a hazának, hanem a köztünk élő Görgey, — itt az ideje, hogy őt is a szívébe fogadjuk a magyar nép. Aligha van még itt az ideje. Egy temető földjében békésen megférhet egymás mellett a kormányzó és a diktátor, a nemzet szívével azonban nem lehet randálkozni se kormányznak se akadémiának. Ez esetben még a történelemnek se, még ha olyan igazságot tenne is egyszer e két nagy alak közt, amely a népléleknek ellentmondana.

Két koronával olcsóbb lesz az élő sertés

A kormány elhatározta az élősertés maximálisát

Makó, május 24.

Jelentették, hogy a „Budapesti Hentesipartársulat” távirattal fordult a miniszterelnökhöz, kérve az élősertés árának maximálisát. A miniszterelnök válaszolt a Hentesipartársulatnak, még pedig azt, hogy a kormány elvileg már is elhatározta az élősertés árának maximálisát. Csupán arról lehet még szó, — írja a miniszterelnök, — hogy az elhatározás keresztülvitelének garanciális oldalát kellően megvitassák.

Mint tegnap már nyilvánosságra került, ebben a kérdésben vasárnap értekezlet volt Bősben és mint illetékes helyről értesülünk, ezen az értekezleten megvitatták az élősertés maximálisának minden részletét. Szerbán János földmivélségi minisiteri tanácsos és a vele volt szakértők ma éjjel hazérkeztek Bősből.

A sertéspecsen és a vásárcsarnokban ma reggel a hentések és a sertésüzlet más érdekeltjei élénken tárgyalták a minisztérium döntését és több helyütt arról is beszéltek, hogy az új ármegállapítás különként két koronával fogja csökkenteni az élősertések mai árát.

Ma délelőtt a belügyminisztérium közléseimészai ügyosztályában a következő felvilágosítást kaptuk:

A bécsi tanácskozást már befejezték és ebből önként következik, hogy az élősertés árának országos megállapítása elvben már teljesen elintéztet delog. A tanácskozás ma délelőtt Budapesten folyik és itt már csak azon részletek kerülnek megvitatás melyek speciálisan a magyarországi viszonyokra vonatkoznak.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Május 25. Csütörtök Rómában és Protest. Sz. Orbán vt. p. Görög-ország Május 11. Mész vi. Nap kel 5 óra 15 percekor, nyugszik 8 óra 39 percekor.

Nemet gazdák Makón. A boroszlói mezőgazdasági kamara 8 tagja, köztük a Kamrá elnöke, Klitting titkos kormánytanácsos, Rotkireh gróf királyi szertartásmester, von Damnitz tábornok, Mettenheimer gazdasági tanácsos, Roenhandorf, Seidlitz és Kurzbach mentelep paranczokok, a népies tájfalva lótenyésztés intézményének tanulmányozására helnap érkeznek Makóra és rövid idejű itt tartózkodás az itteni tájfalva tevényt megismerésére után Mészhegyre a vidékre utaznak, ahol beható tanulmányozás alá veszik azt a kiváló loanyagot, amelyet a háboruban már alkalank volt némileg megismerni.

A makói vásár. A makói vásárt június 17, 18 és 19 én tartják meg. Az állatvásárra vészmentes helyről szabályszerű marhalevéllel mindenféle állat felhajtható. A kereskedelmi minisztérium rendelete értelmében figyelembe figyelemesteti a rendőrhatalóság a vásárt. látogató iparosokat és kereskedőket, hogy iparigazolványukat kívánatra az illetékes hatóságok közlegének felmutatni kötelesek, ellenszében az árusítástól eltilthatók. Egyben figyelemesteti a város lakosságát, hogy akik a folyó évi június hó 17-én megtartandó országos állatvásárra jöszágaikat eladás vagy bármely okból behajtják, a behajtott állatok marhaleveleit, ha egy évesnél nem régibb is, 10 napi egészségügyi záradékkal elláttatni, illetőleg a vásárra „irányítani” kötelesek. A marhalevelek ujításának is irányításának akadálytalan lebonyolítása végett a járatok már június hó 8 tól kezdve megújítatott és egészségügyi záradékkal elláthatók.

A kerékpártulajdonosokhoz. Felhívataak a kerékpártulajdonosok, hogy szánomatlan kerékpárjaikat f. év június hó 2 ik napjáig a rendőrségnél annál is inkább megismeretassák, mivel ezen időlelte után a mulasztók meglesznek büntetve. — Számozási díj

kerékpáronként 1 kor. 20 fillér, mivel az új számtáblák előállítási költségét a régebben megállapított 1 korona díj nem fedezi.

Vágatási tilalom. A földmivvelésügyi miniszter a kormány rendelkezése alapján üszőborjuk, három évesnél fiatalabb üszők és hasas tehének levágását eltiltotta és ezen tilalomnak érvényt szerezendő elrendelte, hogy minden emberi fogyasztásra szánt szarvasmarhát a husvissgálónak közreműködése és annak alapján megadott engedély alapján szabad csak levágni. A husvissgálók kötelesek az üszők borjuk, hasas tehének és 3 évesnél fiatalabb üszők levágását megakadályozni. A rendelet ellen véték kihágást követnek el és megfelelőképen büntetve lesznek, az engedély nélkül levágott állat husa elkobzandó.

Felkéri a rendőrhatalóság mindazon kereskedőket, akiknél a Gyermekvédő Liga javára gyűjtő iverk és perselyek vannak kiadva, hogy azokat a hivatal 2. számú szabályában a gyűjtött összeggel átadni sziveszedjenek mielőbb.

Az öröklők lakás-címe. Figyelemesteti a rendőrhatalóság a malmokba öröklöttai menő közönséget, hogy a gabona átadásnál a helyes nevéket, mért és hásszámot kötelesek bevallani, mert hamis bevallás miatt szigorúan lesznek büntetve.

Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Böszök Gergely Urbán Magdolnával. Elhaltak: Kocsis Imre 74 éves, Pakai László 39 éves, özv. Igas Józsefné, Takács Rozália 70 éves korában.

Szenzáció bűnügyi dráma az Uránia színházban. A dráma, mely „az utolsó pillanatban” címen kerül bemutatásra a mely bizonyára nagyon fog tetszeni a makói közönségnek. A kitaláló detektív dráma, „Szimatkisasszony” címen egy igen kitűnő bohézat követi, amelyet kacagás nélkül végignézni lehetetlen. A kitaláló képet igen pompás a meglepetésszámba menő Habarua aktualitás fog követni.

Pálinka és az aratás

M a k ó, május 24.

Június végén rendes szokás szerint kezdést veszi az aratás és a munkások ezzel fogják meg a hasznosítást, hogy a nálunk rendkívül nagyfontosságú aratási munkát elvégezzék.

A gazdák nagyrésze már gondoskodott is a rendes aratókról, megkötve velük a szóbeli szerződést, amely a régi minta szerint történt. Ebben a többek között az is bent foglaltatik, hogy a munkásoknak menyni rész jár ki és hogy az élelmiszerekből és a pálinkából mennyit kell nekik juttatni.

Ami a részt és az élelmiszert illeti, annak kiszolgáltatása nagyobb nehézségekbe nem igen ütközik, de a pálinka már kavarodáshoz vezet, mert nincs. A szesz ugyanis az állam jórszében rekvirálta, s ami ezenkívül maradt azt a vevők már régebben lekötötték.

Ily körülmények között tehát a gazdák aligha jutnak abba a hely-

zetbe, hogy aratóknak a rendes pálinkaportól kiadják, aminek a következménye az lesz, hogy a munkások hazudozni fognak a dolgtól, követelve azt, ami az öregapjuknak is pontosan kijárt és a miről nem igen akarnak lemondani. Így tehát okos dolog lesz, ha a földmivvelésügyi miniszter a pénzügyminiszter segítségével arra fog törekedni, hogy az aratási munkálatokat a pálinkahiány ne igen akadályozza.

REGÉNY.

Egy világhírű regény.

(191)

120. fejezet.

Gróf és titkár.

Igazad van, kedves Bertám! Egyelőre tehát várakozó állápontra helyeskedünk. Bevárjuk, hogyan nővi ki magát az új állás! Ha csakugyan bevállik, akkor szépen berendezkedünk. De azért nem árt szótérszani a városban alkalmas lakás után, úgy, hogy miadjárt később legyen, amikor kell! Lagjobb szeretném, ha közel a gróf palotájához kapnánk egyet.

Oh, kedvesem — ott egy háromszáz lírás titkár nem lakhat! De meg azt is szem előtt kell tartani, hogy meggára is szükség van! Ily szempontból igen udvös, ha kisajó távolabb leszünk hivatalától.

Misi jó férj létére abban is igazat adott nejeinek, ki végtelenül praktikus és előrelátó.

Hogy is gondolt volna ő az igazi okra? Miképp is sejtette volna, hogy drága nejeinek egyéb okai is vannak arra, hogy ő minél távolabb legyen otthonától! Még csak az kellene, hogy hivatalának közelsége miatt minden pillanatban hazajöjjen.

Ugyan mit szólna ehhez a fess katonatiszt

A következő napon ifju Pétey pontosan megjelent a jólékonysági irodában, ahol sigar Tercenti, az intéző ur fogadta őt.

Mindenekelőtt tudatom titkár urral, hogy a kegyelmes ur elutazott.

Már?

Ugy van! Oly nyugtalan természetű em er, aki egy két napaál tovább ki nem bírja egyhelyben. Ez azonban miiket nem zavar! A jólékonysági iroda azért háboritlanul folytatja működését.

E szókmal felnyitotta a szekrényt, melyben irások voltak falhalmozva.

Ezek az időkben beérkezett kérvények! jegyzé meg szárazan.

Ez mind az? kérdé Misi szinte megdöbbenve, midőn látta, hogy a szekrény tele van tömve velük.

Mind az, kedves barátom! A pénzre egy mennek az emberek, mint legyek a mérsre!

Folyt. köv.

Felvétetik egy ügyes kiszolgáló leány IRITZ Sámuel özv. cégnél.

Makói Uránia Színház

Május hó 25-én, csütörtökön este 9 óraker:

Az utolsó pillanatban

Dráma 4 felvonásban

Joe Jenkins

a főszerepben

Szimat

kisasszony

Vígjáték 3 felvonásban

Urrah Bernhardt

a főszerepben

Hadmentes molnárségdek és malommunkások felvétetnek a Zeitler-malamban.

Két ügyes fiu tanulnak felvétetik a „Makói Független Ujság” nyomdájában.

Felvétetik egy ügyes fiatal esetleg középkorú ember, kinek jó jártasága van bor, sör, és pálinka üzletben Iritz Sámuel özv. cégnél

Felvétetik egy ügyes kisasszony Iritz Sámuel özv. cégnél.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók Pallagi-cégnél

Tűzifa, szén, koksza és faszén eladás!

Értesítem a fogyasztó közönséget, hogy saját erdőmből termelt szénem, két éves vágásu

bábkasás tűzfát és bükkfa szenemet

igen jutányos áron bocsátom a helyi piacon az igen tisztelt fogyasztó közönség rendelkezésére. Mindazok, kik szükségleteiket waggon számra és kicsinyben fedezni óhajtják, sziveskedjenek rendelésüket már most feladni.

Ugyanazok persze szénre, koksza, továbbá elsőrendű szegedi légszuszogási kocszra elfogadok megrendelést.

Egy igen célszerű kis eséplőgarnitúra, egy hintó és Páva-utcai házam szabadkészből azonnal eladó.

DÓZSA B. SAMU

fa- és szén-termelő és kereskedő, Páva-utca 3. szám.

1 kg. faszén 28 fillér. Telefonszám: 94.

A legszebb s a legelegánsabb fényképezési műterem ma Makón

SCHWARC S. fényképezési műterme, a főtéri Stentzky-házban,

Teljesen újjá van alakítva, fényesen berendezve minden kényelemmel s a legnagyobb gondossággal s jóízűséggel, úgy hogy az újonnan átalakított műterem a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Felvételek legnagyobb sikerrel eszközöltetnek s a legprecízebb gondossággal lesz kidolgozva.

A háboru dacára az árak nagyon jutányosak.

Egyetlen próba mindenkit meggyőz!

Tessék megtekinteni a kirakatekat!

A régi műteremben a legszebb enyveshát felvételek készülnek. Telefonszám 63.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság dacára könnyvnyomdánkban mindenféle nyomdai munkák a legpontosabbban, tisztán, ismétlés kivételben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos árban

elérhetőek a kiadóhivatalban

Nyomtatott Özv. Dr.

„Makói-Független Ujság” villamoserőre berendezett gőrsajtóján, Makón.